

**Philippi Ecclesiae Eystettensis XXXIX. Episcopi. De
Eiusdem Ecclesiae Divis Tvtelaribvs. S. Richardo. S.
Willibaldo. S. Wvribaldo. S. Walpurga. Commentarius
nunc primum evulgatus**

Philipp <Eichstätt, Bischof>

Ingolstadii, 1617

XIII. De quatuor Episcopatibus, quos S. Bonifacius in Bauaria reformauit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70477)

De quatuor Episcopatibus, quos S. Bonifacius in Bauaria reformauit.

Sanctus Bonifacius anno Redemptoris DCC. XXXIIIX. à sede Apostolica rediens, diuertit ex itinere ad Regem Longobardorum Luitprandum; à quo recedens, inquit S. Villibaldus in S. Bonifacij vita cap. 9. non solum inuitatus Bauarorum ab Odilone Duce, sed & spontaneus uisitauit incolas, mansitque apud eos diebus multis, predicans & Euangelizans uerbum Dei, ueraque fidei ac religionis sacramenta reuocauit: & destructores Ecclesiarum populi que euersores abigebat. Quorum alij pridem falso se Episcopatus gradu prætulerunt; alij etiam presbyteratus se officio deputabant: alij hac atque alia innumerabilia fingentes, magna ex parte populum seduxerunt. Sed sanctus uir iam Deo ab infantia deditus, iniuriam Domini sui non ferens, supradictum ducem, cunctumque uulgus ab iniusta haretica falsitate secta, & fornicaria sacerdotum deceptione coercuit, & prouinciam Bauarorum, Odilone duce consentiente, in quatuor diuisit parochias, quatuorque his partibus presidere fecit Episcopos: quos ordinatione scilicet sancta, in Episcopatus gradum subleuauit: Quorum primus nomine Ioannes, Ecclesia in oppido, quod dicitur Salzburg, Episcopatus Cathedram suscepit. Secundus Erenberch, qui Frisingensis Ecclesie speculatoris tenuit principatum. Tertius Gaibaldus, qui Ecclesia ciuitatis Regina pastorale excubitoris subiit magisterium. Quartus Wiuilo, qui super Patauiensem Ecclesiam sacre indagacionis obtinuit dignitatem. Cumque omnia confirmato Christianitatis ordine ritè agerentur, ut canonum essent iura in Bauaris recuperata, iam ad proprias remeando rediit Ecclesias, populi que sibi commisi curam gerens,

vens, culpas q̄ gregum circumspiciens, & excubias prouidens, oues à nefandis luporum moribus eripuit.

Ex his lupis vnus erat, qui non tantum factis, sed & nomine lupum se exhibebat, Erenuolfus, de quo isthæc lib. 5. rerum Boicarum amplissimus, mihi que, dum viueret, amicissimus Dominus Marcus VVelferus. Vix obierat Corbinianus, cum infaustum nomen Erenuolfus, homo hæreticus, primus, cuius memoria inter Boios exstet, si his quoq; pestibus annotandis operapretium facimus; flagitiosa impiorum dogmatum labe serenda grassari cœpit. Bonifacius, ut erat acri in diuinum cultum, studio, properè accurrens, ne virus latius serperet, auctorem sceleris, mature, ex sacrorum Canonum præscripto, damnatum, ab Ecclesia communionereuicit, simul populum salutariibus concionibus admonitum in viam reuocat.

De hac Episcopatuū reformatione ita Gregorius III. ad ipsum Bonifacium anno sui Pontificatus IX. Christi DC C. XXIX. rescripsit: Quia indicasti perrexisse te ad gentem Baioariorum, & inuenisse eos extra ordinem Ecclesiasticum viuentes, dum Episcopos non habebant in prouincia, nisi vnum nomine Viuilo, quē nos ante tempus ordinauimus, & quia cum assensu Otilo Ducis eorundem Baioariorum, seu optimatum prouincia illius, tres alios ordinasse Episcopos, & in quatuor partes prouinciam illam diuisisse, id est, in quatuor parochias, ut vnusquisque Episcopus suam habeat parochiam, benè & satis prudenter peregisti frater. Et quoniam Apostolicam præceptionem ex nostra vice implesti, & sicut tibi præcepimus, ita peregisti: itaque non desinas, frater reuerendissime, docendo eos sanctam Catholicam, & Apostolicam Romanæ sedis traditionem, ut illuminentur rudes, & viam salutis teneant, per quam possint ad æterna præmia peruenire.

Non ergo Episcopatus istos Salisburgensem, Frisingensem, Ratisbonensem & Passauiensem, S. Bonifacius instituit, quippe qui sint antiquiores S. Bonifacio, ut vel ex Metropoli viri nobilis *Vigulei Hundij* apparet; vbi singulorum Episcopatum indices texuntur, quos & quales à primo suo ortu præfules haberint: sed cum vel nullos, vel non legitimos pastores haberent, omniaque in deterius collapsa ruerent; S. Bonifacius legatione Apostolica functus, singulis sedibus idoneos antistites præfecit, relicto suo in gradu Viuione Pataviensi, qui munus Episcopale, prout par erat, obibat; & vitis flagitiisque in clero tunc exuberantibus, viriliter obuiam ibat.

Quamquam Philippus noster non tantum in hoc Commentario, sed etiam in S. Walpurgæ vita ad Reginam Hungariæ, constanter affirmat, Episcopatum Frisingensem à S. Bonifacio esse conditum, cuius hæc sunt verba: *Fuere in Regno Pipini Regis duo viri illustres, scilicet Odylo Dux, & Suuiggerus Comes, qui utriq; ad S. Bonifacium venientes orationibus eius se commendauerunt, & prædia sua cum mancipiis ad seruiendum Deo viuenti deuotissime ei obtulerunt. Sed beatissimus Præsul considerans, quia res Ecclesiæ, vota sunt fidelium, pretia peccatorum, patrimonium pauperum, ex allodiis Odyli Ducis, Frisingensem instituit Episcopatum; ex prædiis verò Suueigeri Comitum, Eystettensem fundauit, & firmavit Pontificatum; præfecitq; venerabilem fratrem, & discipulum suum S. Corbinianum, Frisingensibus: Sanctum verò Willibaldum Deo dignum Episcopum Eystettensibus. Sed res aliter se habet. Non instituit S. Bonifacius Episcopatum Frisingensem, sed reformauit, dato Eremberto Antistite, finesq; huius & aliarum Dioceseon in Bauaria descripsit. Vnde*
Ocho

Otho Frisingensis lib. 5. Chron. cap. 22. *B. Bonifacius terminos Episcopatum Baioariae, sicut hodie manent, distinxit.* Nec S. Corbinianum Bonifacius Episcopum Frisingensem fecit, quippe qui, condito nouo Episcopatu, eidem praesse coeperit circa annu Domini DCC. X. sub Pipino Rege, & Grimoldo Boioru Duce; quo tempore Bonifacius nec dum Apostolica legatione in Germaniaungebatur. De Episcopatu tamen Frisingensi optimè meritus est S. Bonifacius, tum propter reformationem, tum propter amplissima dona, quæ ab Odilone accepta eidem liberaliter contulit.

Non desunt Auctores, qui, cum de Bauaricorum Episcopatum seu reformatione seu institutione agunt, adiiciant quoque Episcopatum Eystettensem, ex quorum numero est Andreas Ratisbonensis, qui in suo Chronico ista. *Ioanni Salzburg, Baibaldo Ratisbonæ, Villibaldo Eystett., Ermberto Frisinga commendatur; nam tunc nullus in tota prouincia pastorem cathedram possidebat, prater Vuilonem.* Auctor vitæ S. Gotthardi Episcopi Hildesheimensis cap. 1. *Villibaldo Eystettensis, Ioanni Salisburgensis, Ermberto Frisingensis, Garibaldo Ratisbonensis Ecclesia commendatur.* Vbi iterum vides, Eystettensem Episcopum cum institutione aliorum Episcoporum coniungi; quod secus factum oportuit: nam diuersis temporibus ista acciderunt, vt iam vidimus; & vt cunq; hæc siue apud recentiores, siue apud antiquiores coniuncta legis, memineris disiungenda; & variis temporibus assignanda esse.

Propter hanc reformationem à S. Bonifacio factam, primèq; institutioni quasi æquivalentem; quatuor Episcopatus, gratitudinis testandę gratia, Monasterio Fuldensi vbi S. Bonifacius requiescit, fundos &

pensiones annuas decreuerunt, prout demonstrantur
quæ ex vetustis Ecclesiæ Fuldenfis monumentis de-
prompsit, R. P. Christophorus Broverus lib. 3. Anti-
quit. Fuldensium cap. 11. & sunt ista.

Cunctis nostris fidelibus notissimum est, qualiter pracla-
rissimus patronus noster, & totius Gallia atque Germania A-
postolus, S. Bonifacius, cum ab errore gentilitatis Boioariam
conuertisset, diuisit eam in quatuor Episcopatus, & quatuor
ex discipulis suis ordinauit pastores, ad regendum populum
Dei. Ioannem Salisburgensi Ecclesiæ; Viuulum Batauiensi Ec-
clesiæ, Gouuibaldum Ratisponensi Ecclesiæ, Erimburtum Fri-
singensi Ecclesiæ præponens. Qui statim velut palmites, vera
viti adherentes, in vinea Domini, non sine fructu animarum
sibi commissarum, comparuerunt; sed & insuper, quantum
potuerunt, ipsam Fuldensem Ecclesiam, matrem suam, pro a-
more pijs patris Bonifacij, donis & honoribus extulerunt. Vnde
contigit, ut quisque eorum, pro posse suo, charitatis oblationes
Fuldenfis Fratribus, de sua patria annuatim persoluerent,
ac suos ciues, ut idem facerent, incitarent. Sicq; factum est, ut
de singulis regionibus plurima prædia quique Fuldensi Eccle-
siæ, pro honore S. Bonifacij Archiepiscopi & Martyris confer-
rent; cresceret q; & augmentaretur domus Domini de die
in diem.

Obtulit ergo primum Salisburgensis Ecclesiæ, matri suæ,
Fuldensi Ecclesiæ in oppido suo Halla nuncupato, domum &
fontem salis, cum compertinentiis, & utensilibus suis, vnde
singulis annis XII. talenta persolui possunt. Obtulit etiam Ra-
tisponensis Ecclesiæ quatuor vineas, & quatuor regales man-
sos, cum curtibus & compertinentiis ac famulis suis. Vnde
singulis annis transmittere debent ad Fuldensem Ecclesiam,
fratribus Deo, & B. Bonifacio seruientibus piscem magnum,
Husen nuncupatum; & de oleo arborum, quantum equi duo

in lagenis deferrent. Similiter de oleo & pisce solebat Bataviensis Ecclesia idem, dum videret Viuulus Episcopus, fratribus Fuldensis Monasterij, singulis annis in oblationem transmittere; quo defuncto, paulatim per negligentiam & incuriam, siue per via longinquitatem, subtractum est. Frisingensis verò Ecclesia, cui praeerat Erinbertus Episcopus, quae iuxta Alpes, & montana Italia sita est, singulis annis caseos grandes, Berg Keese vocatos, Fuldensibus fratribus in oblationem transmittibat. Prater ea, de singulis terrarum prouinciis, seu regionibus, singuli fideles, offerebant Deo & B. Bonifacio, praedia seu mancipia; quae omnia descripta sunt in octo codicillis, & reposita in librario sanctae Fuldensis Ecclesiae.

CAPVT XIV.

De occasione instituendi Episcopatus
Eystettensis.

 Ccaasio fuit liberalitas Odilonis Boiorum Ducis, & Sviggeri, seu Sviggarij Comitis Hirpergensis, de quibus Itinerarium Sanctimonialis Heidenheimensis. Venit Willibaldus (Româ in Germaniam redux anno DCC. XXXIX) ad Ducem Odilonem, & ibi fuit unam hebdomadam, & inde venit ad Suutigarium, & ibi fuit unam hebdomadam. Et inde perrexerunt ad Linthrath, Suitgarius & S. Villibaldus ad S. Bonifacium. Et misit illos S. Bonifacius ad Eystet, ut videret, quomodo sibi placeret. Illam regionem Eystet Suitgarius tradidit S. Bonifacio, in redemptionem animae suae: Et S. Bonifacius tradebat nostro Episcopo S. Villibaldo illam regionem, quae adhuc tota erat vastata, ita ut nulla domus ibi esset, nisi illa Ecclesia S. Mariae quae stat ibi, minor, quam alia Ecclesia, quam postea B. Villibaldus ibi construxerat. Cumq; ibi duo
mane-